Dosarul nr. 4r-5045/23
Nr. electronic 4-23125816-02-4r-28122023
Judecătoria Hîncești (sediul Central)
Judecător: Victoria Grosu

D E C I Z I E
În numele Legii

27 octombrie 2025 mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Centru
Având în componența sa:
Președintele ședinței, judecător: Marcel Juganari
Judecători: Marcel Popescu și Adrian Cerbu

A examinat *fără participarea părților*, în ordine de recurs, recursul comun declarat de Diaconu Nicolae și Diaconu Alexandra împotriva hotărârii Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 04 decembrie 2023, adoptată în cauza contravențională privind contestația depusă de Bortă Vasile împotriva procesului verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 053363 din 09.08.2023 și a deciziei agentului constatator privind atragerea lui Bortă Vasile la răspundere contravențională în baza art. 354 alin. (1) Cod contravențional, -

Procedura de citare a părților a fost îndeplinită.
Agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Ialoveni, Otgon Ivan, contravenientul Bortă Vasile, avocatul Istrate Iaroslav și victima Diaconu Alexandra fiind legal notificați despre locul, ora și data examinării recursului nu au depus referință sau careva materiale suplimentare până la data de 11.09.2025, ora 09:30.

Examinînd probele din dosar în raport cu argumentele invocate în recursul declarat, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru –

C O N S T A T Ă:

Soluția și argumentele instanței de fond.
1. Prin Hotărîrea Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 04.12.2023, a fost admisă contestația lui Bortă Vasile. A fost anulată decizia agentului constatator al Inspectoratului de Poliție Ialoveni, Otgon Ivan, adoptată în baza procesului - verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 053363 din 09.08.2023, privind atragerea lui Bortă Vasile la răspundere contravențională în baza art. 354 alin. (1) Cod contravențional și se încetează procesul contravențional pe cazul dat, din motiv că nu există faptul contravenției.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat că, la data de 30.08.2023, în adresa Judecătoriei Hâncești, sediul Central a parvenit spre examinare contestația contravenientului Bortă Vasile împotriva procesului verbal cu privire la contravenție și a deciziei agentului constatator din 09.08.2023, privind atragerea sa la răspundere contravențională în baza art. 354 alin. (1) Cod contravențional.

Prin contestația depusă, Bortă Vasile a solicitat admiterea contestației, cu anularea procesului – verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 053363 din 09.08.2023 și a deciziei agentului constatator din 09.08.2023, dar și încetarea procesului contravențional pe motiv de nulitate a procesului – verbal cu privire la contravenție și din motivul că în conduita lui Bortă Vasile nu se întrunesc semnele componenței de contravenție prevăzută la artl 354 alin. (1) Cod contravențional.

În motivarea contestației, Bortă Vasile a invocat faptul că, la data de 09.08.2023, în privința sa a fost încheiat procesul verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 053363, iar prin decizia agentului constatator a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute la art. 354 alin. (1) CC și sancționat cu amendă.

Consideră decizia și procesul verbal cu privire la contravenție ilegale, neîntemeiate și pasibile de anulare din următoarele considerente: - Agentul constatator nu a probat fapta imputată contravenientului, care se bucură de prezumția de nevinovăție ce nu a fost răsturnată în mod legal. Agentul constatator și-a întemeiat concluziile despre vinovăția lui Bortă Vasile în baza declarațiilor victimelor, care sunt în conflict cu Bortă Vasile de mai mult timp și care sunt cointeresate în sancționarea lui Bortă Vasile. Familia lui Bortă Vasile este terorizată de mai mult timp verbal și fizic de către Diaconu Nicolae; - Bortă Vasile a fost amenințat de mai multe ori cu răfuială fizică de către Diaconu Nicolae, care anterior a fost sancționat de peste cinci ori pentru asemenea fapte. - La moment, pe rolul Judecătoriei Hîncești, în proces ce examinare se află cauza penală în care Diaconu Nicolae este învinuit de amenințare cu arma de foc a lui Bortă Vasile; - În procesul – verbal cu privire la contravenție nu sunt făcute mențiuni despre utilizarea cărorva mijloace tehnice speciale de constatare și nici despre existența altor probe în baza căror agentul constatator a ajuns la concluzia privind vinovăția lui Bortă Vasile.

În fapt, la data de 22.07.2023, în jurul orei 12:20, Bortă Vasile, în timp ce se deplasa cu automobilul spre casă, pe strada centrală din satul Costești, raionul Ialoveni, în zona pieței, a auzit strigăte și înjurături în adresa sa venite din partea victimelor Alexandra și Diaconu Nicolae, care-i sunt socri. S-a apropiat de ei și i-a întrebat de ce înjură și îl numesc necenzurat fără temei, la ce, Diaconu Nicolae a devenit mai agresiv, l-a apucat de gît cu ambele mâini pe Bortă Vasile amenințîndu-l „că îl gîtuie”. Bortă Vasile nu a numit pe nimeni cu cuvinte necenzurate, nu a jignit pe nimeni și nu a tulburat ordinea publică; Pe faptul amenințării sale cu moartea, Bortă Vasile a sesizat Inspectoratul de Poliție Ialoveni, din partea căruia, la data de 16.08.2023, a primit scrisoarea prin care a fost informat că Diaconu Nicolae a fost sancționat contravențional în baza art. 354 alin. (1) Cod contravențional al RM. Același agent constatator Otgon Ivan, a luat decizia de sancționare contravențională a lui Diaconu Nicolae în baza art. 354 alin. (1) CC, dar și a lui Bortă Vasile potrivit procesului – verbal contestat, fapt care pune la îndoială obiectivitatea și imparțialitatea agentului constatator; La întocmirea procesului

– verbal cu privire la contravenție, agentul constatator nu a respectat prevederile art. 443 Cod contravențional al RM și în special: din procesul – verbal nu rezultă clar locul comiterii contravenției; nu rezultă cui i-a fost tulburată liniștea și ordinea publică prin acțiunile lui Bortă Vasile și prin care acțiuni; victimele nu au fost identificate prin data, luna și anul nașterii, cod personal; la pct. 12 și 13 nu este indicat nimic la capitolul ”obiecțiile victimei și ale persoanei în privința căreia a fost pornit procesul contravențional”; în procesul – verbal nu sunt făcute mențiuni privind datele de identitate ale martorului asistent.

Solicitările recurentului:

3. *Împotriva hotărîrii Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 04 decembrie 2023, au declarat recurs Diaconu Nicolae și Diaconu Alexandra prin care solicită: admiterea recursului,* anularea hotărîrii Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 04 decembrie 2023, adoptată în cauza contravențională în privința lui Borta Vasile, cu dispunerea rejudecării cauzei de prima instanță, în alt complet de judecată.

În motivarea cerințelor sale recurentul a invocat următoarele aspecte:

- instanța de fond a examinat cauza contravențională în lipsa recurenților, fără a cunoaște în general despre faptul cd Bortă Vasile a contestat decizia agentului constatator din 09.08.2023, iar instanța de fond nu a respectat procedura citării legale pe adresa indicată sau prin intermediul unei telefonograme. Este inexplicabil faptul că instanța de fond l-a citat pe Bortă Vasile la ședința de judecată, iar recurenții nu au fost înștiințați.

- susțin recurenții că nu este clar nici motivul din care hotărârea Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 04 decembrie 2023 a fost primită de către recurenți prin intermediul oficiului poștal la data de 11.12.2023, iar careva citații despre ședință nu au parvenit prin poștă;

- arată recurenții că potrivit jurisprudenței naționale, judecarea prezentei cauze urma să fie efectuată cu citarea contravenientului, căruia trebuia să i se înmîneze o citație, iar adeverința cu indicația datei primirii se restituie instanței de judecata. Lipsa adeverinței sau neînștiințarea instanței de către contravenient despre imposibilitatea de a se prezenta constituie temei pentru stabilirea altui termen de judecată. Situația cînd lipsește dovada de inmînare a citației, primirea căreia inculpatul o contestă, constituie citarea ilegală a acestuia, cît și un motiv de casare a hotărârii judecătorești;

- afirmă recurenții că aceste prevederi legale nu au fost respectate de către instanța de fond la examinarea cauzei contravenționale în privința lui Bortă Vasile. Prin urmare, consideră că instanța de fond a încălcat modalitatea de citare a părților vătămate pentru ședința de judecată și a pronunțat o soluție prin care recurenților le-ar fi fost lezat dreptul la un proces echitabil, sub aspectul că au fost lipsiți de dreptul de a fi legal citați în ședință, de a participa în ședință și de a se pronunța personal asupra vinovăției lui Bortă Vasile, or soluția adoptată de către instanța de fond este una defavorabilă, iar prezența recurenților putea convinge instanța că contravenientul este vinovat.

4. Conform art.471 alin. (1)-(2) din Codul contravențional, *recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părților. Instanța de recurs fixează data*

examinării recursului şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului de depunere a referinţei.

4.1. Colegiul penal, ţinând cont de faptul că, speţa deferită justiţiei nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudenţă care ar impune prezenţa părţilor nemijlocit în şedinţă de judecată, prin prisma dispoziţiei generale din art. 471 alin.(1) din Codul contravenţional, a procedat la examinarea cauzei contravenţionale fără prezenţa părţilor, dar cu acordarea dreptului participanţilor la proces de a depune referinţe.

Aprecierea instanţei de recurs.

5. *Analizând şi apreciind motivele invocate în recurs, în cumul cu materialele cauzei contravenţionale şi prevederile legale pertinente, Colegiul penal conchide că, recursul comun declarat de Diaconu Nicolae şi Diaconu Alexandra este fondat şi pasibil de a fi admis, cu casarea hotărârii instanţei de fond şi remiterea cauzei la rejudecare, din următoarele considerente:*

6. În conformitate cu prevederile art.473 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod contravenţional, după examinarea recursului, instanţa de recurs admite recursul, casând hotărârea atacată, parţial sau integral, şi adoptă dispune rejudecarea cauzei în primă instanţă dacă este necesară administrarea de probe suplimentare, dacă a constatat încălcări ale normelor de procedură privind formarea completului instanţei de judecată, **privind citarea obligatorie a părţilor**, **privind respectarea dreptului la apărare** şi a dreptului la interpret, precum şi dacă a constatat încălcări ale prevederilor art.33-35 din Codul de procedură penală aplicate corespunzător.

7. Instanţa de recurs relevă că, domeniul contravenţional a fost asimilat „acuzaţiilor în materie penală”, în înţelesul european autonom al art.6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului.

Analizând situaţia de fapt a cauzelor *Ziliberberg contra Moldovei, hotărâre din 01.02.2005, §35 şi Anghel contra României, hotărâre din 04.10.2007, §52*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că în aceste speţe predomină elementele care sugerează că a fost vorba de acuzaţii penale. Astfel, în materie contravenţională au fost recunoscute garanţiile procedurale specifice materiei penale, printre care şi prezumţia de nevinovăţie, prevăzută de art.6 §2 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului.

8. În temeiul prevederilor art.462 alin. (1) Cod Contravenţional, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală, întemeiată şi motivată.

Verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii primei instanţe, Colegiul Penal constată că deşi prima instanţă îşi întemeiază concluzia şi apreciază circumstanţele de fapt a cauzei prin prisma normelor legale care statuează că, autoritatea competentă să soluţioneze cauza contravenţională are obligaţia de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă şi obiectivă, a circumstanţelor cauzei, de a evidenţia atât circumstanţele care dovedesc vinovăţia persoanei, cât şi cele care dezvinovăţesc persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, precum şi circumstanţele atenuante sau agravante, însă la caz instanţa de judecată nu a dat deplină eficienţă normelor procedurale care duc nemijlocit la efectuarea acestor acţiuni.

9. Colegiul penal reține la caz că, la data de 22 iulie 2023 Inspectoratul de Poliție Ialoveni a fost sesizat de către Nicolai Diaconu prin intermediul serviciului 112 despre faptul că soția sa Diaconu Alexandra a fost numită cu cuvinte necenzurate de către Bortă Vasile.

La aceiași dată, Diaconu Alexandra, a depus o plîngere în adresa Inspectoratului de Poliție Ialoveni, prin care a solicitat organelor de drept să fie atras la răspundere penală cet. Bortă Vasile, care la data de 22.07.2023, în jurul orelor 12:00 a numit-o cu cuvinte necenzurate în piața din s. Costești, r-ul Ialoveni, înjosindu-i demnitatea de cetățean.

Tot la data de 22.07.2023, Diaconu Alexandra a fost audiată în calitate de victimă.

10. La data de 09.08.2023, agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Ialoveni, Otgon Ivan a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție Seria/nr. MAI06 053363 prin care Bortă Vasile a fost recunoscut vinovat de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 354 alin. (1) Cod Contravențional, pentru faptul că la data de 22.07.2023, în loc public, în urma unui conflict, s-a exprimat cu voce ridicată, folosind cuvinte necenzurate în adresa lui Diaconu Alexandra și Diaconu Nicolae, prin ce a jignit onoarea și demnitatea acestora și a jignit ordinea publică. Agentul constatator a aplicat în privința lui Bortă Vasile sancțiunea contravențională în formă de amendă în mărime de 20 unități convenționale, echivalentul a 1000 lei.

11. După cum s-a menționat supra, la data de 30.08.2023, contravenientul Bortă Vasile a contestat legalitatea procesului-verbal cu privire la contravenție Seria/nr. MAI06 053363 și decizia de sancționare în instanța de judecată.

Prin Hotărîrea Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 04.12.2023, a fost admisă contestația lui Bortă Vasile. A fost anulată decizia agentului constatator al Inspectoratului de Poliție Ialoveni, Otgon Ivan, adoptată în baza procesului - verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 053363 din 09.08.2023, privind atragerea lui Bortă Vasile la răspundere contravențională în baza art. 354 alin. (1) Cod contravențional și se încetează procesul contravențional pe cazul dat, din motiv că nu există faptul contravenției.

12. Examinînd materialele cauzei contravenționale, instanța de recurs a constatat că din considerente neclare, instanța de fond a atribuit calitatea de victimă în prezenta cauză lui Diaconu Nicolae și nu lui Diaconu Alexandra, deși potrivit materialelor cauzei anume ultima a fost recunoscută în calitate de victimă și nu Diaconu Nicolae.

Pe cale de consecință, instanța de fond l-a înștiințat despre locul, data și ora ședinței de judecată pe Diaconu Nicole și nu pe Diaconu Anastasia.

13. Astfel, ***prin faptul examinării cauzei fără înștiințarea legală a victimei contravenției, a avut loc o încălcare directă a articolului 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care garantează dreptul la un proces echitabil, adică dreptul oricărei persoane la judecarea în mod echitabil a cauzei, în mod public, într-un termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, precum și dreptul la apărare.***

Articolul 6 al Convenției mai garantează și dreptul învinuitului să participe la examinarea procesului său penal. Acest drept face parte implicit din noțiunea de principiu al contradictorialității și poate să derive din garanțiile conținute la literele c), d) și e) ale

articolului 6 paragraful 3 - „dreptul acuzatului de a se apăra el însuși”, „de a solicita audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării”.

Lezarea dreptului la un proces echitabil constă, în cazul dat, în aceia, că instanța de fond a examinat cauza în lipsa contravenientului și a victimei, iar prezența acestora la examinarea acesteia era obligatorie.

14. Conform prevederilor art. 381 alin. (4) Cod Contravențional, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atît circumstanțele care dovedesc vinovăția persoanei, cît și cele care dezvinovățesc persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, precum și circumstanțele atenuante și agravante.

15. Prin urmare, Colegiul penal reiterează că, potrivit prevederilor art.382 alin. (1), (6) Cod contravențional „citarea este o acțiune procedurală prin care autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională asigură prezentarea persoanei în fața sa pentru desfășurarea normală a procesului contravențional.

Acțiunea procedurală de citare a persoanei în timpul procesului contravențional se efectuează în conformitate cu art. 237-242 din Codul de procedură penală.

16. Așadar, conform prevederilor art. 239 CPP, alin. (1) Citația se înmânează personal celui citat, care va semna dovada de primire. (2) Dacă persoana citată nu vrea să primească citația sau, primind-o, nu vrea sau nu poate să semneze dovada de primire, agentul lasă citația celui citat ori, în cazul refuzului de primire, o afișează pe ușa locuinței acesteia întocmind despre aceasta un proces-verbal. (3) În cazul în care citarea se face potrivit art.238 alin.(1), (4)-(6), administrațiile instituțiilor respective sînt obligate să înmîneze de îndată citația persoanei citate contra semnătură, certificîndu-i semnătura în dovada de primire sau indicînd motivul pentru care nu s-a putut obține semnătura acesteia. Dovada de primire se predă agentului procedural, care o înaintează organului de urmărire penală sau instanței de judecată care a emis citația.

Iar, potrivit art. 241 CPP „dacă persoana citată și-a schimbat adresa, agentul afișează citația pe ușa locuinței indicate în citație și se informează pentru a afla noua adresă, menționînd în procesul-verbal datele obținute.

17. Conform art. 20 a Constituției Republicii Moldova, *orice persoană are dreptul la satisfacție efectiva din partea instanțelor judecătorești atunci când drepturile, libertățile și interesele acesteia au fost violate.*

18. Prin urmare, luând în considerație, cele menționate mai sus, instanța de recurs ajunge la concluzia prima instanță urmează să reexamineze cauza contravențională respectivă, aceasta urmează să respecte procedura de citare legală a participantului la proces – victima, or, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.

19. Subsecvent celor enunțate, Colegiul penal va admite recursul comun declarat de Diaconu Nicolae și Diaconu Alexandra împotriva hotărârii Judecătoriei Hîncești (sediul

Central) din 04 decembrie 2023, cu casarea hotărârii contestate și va dispune rejudecarea cauzei în primă instanță, de către un alt complet de judecată.

În conformitate cu prevederile art. 473 alin.(1) pct. 2) lit. c), 474 Cod contravențional, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru –

D E C I D E:

Recursul comun declarat de Diaconu Nicolae și Diaconu Alexandra împotriva hotărârii Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 04 decembrie 2023, *se admite, casează integral hotărârea și remite cauza la rejudecare în aceiași instanță, în alt complet de judecată.*

Decizia este irevocabilă

Președintele ședinței, judecător: ***Marcel Juganari***

Judecător: ***Marcel Popescu***

Judecător: ***Adrian Cerbu***